

9. třída Český jazyk 11. část

- tento týden budeme opakovat slovesa, kupodivu se zde objeví konečně něco nového, co nebude opakováním

- z minulého týdne máte slíbený test z literatury, vyplníte ho na internetu a pouze **jednou**.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdcvqa-PX_CBQRQgSMDTvR_ae5qhYY-gBUy3AUFzKolkwZlkw/viewform?usp=sf_link

- přečtěte si úvodní text na **s. 37 učebnice**, který shrnuje použití **přechodníků**, jedná se o starší typ vyjadřování, v dnešním jazyce se příliš často neobjevují, stejného významu dosahujeme pomocí souvětí s vedlejší větou. Přesto byste o nich měli vědět

- na **s. 38** máte v tabulce rozepsané jednotlivé druhy a tvoření tvarů přechodníků, na postranní liště potom způsob odvození kmene minulého a kmene přítomného

- **cv. 3a** – přečtěte si text, vypište tvary přechodníků a určete u nich, zda jsou přítomné, nebo minulé

- další novinkou jsou poslední dvě mluvnické kategorie, které se u sloves určují – **třída a vzor**

- v tuto chvíli tedy již určujeme všech **8 kategorií** (osoba, číslo, způsob, čas, rod, vid, třída a vzor)

- prostudujte si tabulku na **s. 39** – **třídy** rozdělujeme **1. – 5.** podle zakončení slovesa ve 3. os., č. j., času přítomného

- každá třída má své **vzory**, mezi nimi se orientujeme a vybíráme ten správný podle jejich rozdílných tvarů v minulém čase u 3. os., č. j. (v tabulce máte i tvary minulé, abyste jasně viděli rozdíly mezi jednotlivými vzory)

- např. **dokázat** – potřebujeme tvar on teď **dokazuje** – končí na **-je**, takže třída **3.**, máme dva vzory, takže vytvoříme minulý tvar on včera **dokazoval** – to se shoduje s tvarem kupoval, vzor je tedy **kupuje**)

- **cv. 7** – napište si do sešitu podtržená slovesa a pokuste se u nich určit třídu a vzor

- např. – se užívá – třída 5., vzor dělá (protože končí na –á, 5. třída má jen vzor dělá)

- **cv. 8** – vypište slovesné tvary pouze z podtržených vět (10) a určete u nich všechny mluvnické kategorie sloves

- připomenutí kategorií – osoba 1. – 3.

- číslo jednotné, množné
- způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací
- čas minulý, přítomný, budoucí (určuje se jen u zp. ozn.)
- rod činný a trpný
- vid dokonavý (jednou se děje) a nedokonavý (stále se děje)
- třída 1. – 5.
- vzor (podle určené třídy)

Odevzdání úkolů ke kontrole:

Hotová cvičení pošlete ke kontrole na hafernikova@zskasejovice.cz **do pátku 29. května.**